

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان

تبیین دلایل وقوع شارلاتان گری در نظام ارائه خدمات طب سنتی و ارائه ی راهکارهای مناسب

توسط

علی امیرعضدی

استاد راهنما

دکتر وحید یزدی فیض آبادی

اساتید مشاور

دکتر محمد ستایش / مینا انصاری

سال تحصیلی : (زمستان ۱۴۰۱)

شماره پایان نامه : (۱۰/۲۹/۸۷۶)

**KERMAN UNIVERSITY
OF MEDICAL SCIENCES**

Faculty of Management and Medical Information

In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree (MSc)

Title

**(Explaining the reasons of Quack Medicine in Health Services Provision System of
Traditional Medicine and suggesting appropriate solutions)**

By

(Ali Amir-Azodi)

Supervisor

(Dr Vahid Yazdi-Feyzabadi)

Advisors

1- (Dr Mohammad Setayesh) / 2- (Mina Ansari)

Thesis No : **(10/29/876)**

Date **(February, 2023)**

چکیده فارسی

مقدمه و اهداف: طب سنتی یکی از حوزه های مهم در نظام بهداشت و درمان محسوب می شود که از سال ۲۰۰۰ به طور رسمی مورد توجه سازمان جهانی بهداشت قرار گرفته است. از سویی، حوزه سلامت از شیادی در امان نمانده و در سالهای متمادی با پدیده ای به نام "شارلاتان گری در طب" سر و کار داشته است؛ طب سنتی و مکمل نیز به عنوان یکی از حوزه ی مهم نظام سلامت از این خطر مستثنی نمی باشد. این مطالعه با هدف تبیین دلایل وقوع و آثار شارلاتان گری در نظام ارائه خدمات طب سنتی انجام شده و تلاش کرده است تا با ارائه ی راهکارهای مناسب و تاثیرگذار، تا حد ممکن با این مسئله مقابله کند.

روش ها: این پژوهش به روش کیفی انجام شده است؛ بدین صورت که در فاز اول، با بهره گیری از پایگاه های معتبر داخلی و خارجی، یک مرور متون نظام مند صورت گرفته است. در فاز دوم، با ۲۸ نفر از ذی نفعان مرتبط با حوزه طب سنتی و افراد صاحب نظر در حوزه سیاستگذاری و مدیریت سلامت، مصاحبه های عمیق و نیمه ساختارمند انجام شده است. در فاز سوم نیز ضمن برگزاری بحث گروهی متمرکز با حضور ۵ تن از خبرگان و صاحب نظران حوزه طب سنتی و مدیریت و سیاستگذاری سلامت، درباره ی راهکارهای مواجهه با این مسئله به گفتگو پرداخته شده است.

یافته ها: در ارتباط با دلایل، یافته های مرور متون نظام مند نشان داد که دلایل وقوع شارلاتانگری به ۶ دسته ی: سیاسی، اقتصادی، فرهنگی-اجتماعی، فنی-سازمانی، قانونی و روانشناختی تقسیم می شوند؛ یافته های مصاحبه های کیفی نیز نشان داد که دلایل شامل ۷ طبقه می باشند که عبارتند از: اقتصادی، حکمرانی و تولید، فرهنگی، سیاسی، روانشناختی، مرتبط با ویژگی های طب مدرن و مرتبط با ویژگی های طب سنتی.

در ارتباط با آثار، یافته های مرور متون نظام مند نشان داد که آثار شارلاتانگری به ۳ دسته ی بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی تقسیم می شوند؛ یافته های مصاحبه های کیفی نیز نشان داد که آثار شارلاتانگری در

نظام ارائه خدمات طب سنتی به ۴ طبقه دسته بندی می شوند که عبارتند از : فرد مصرف کننده ، جامعه ، نظام سلامت و سطح بین المللی .

در ارتباط با راهکارهای مواجهه ، در سطح پیشگیری ، یافته های مرور متون نظام مند اهمیت فرهنگسازی و آموزش ، بهبود قوانین و مقررات و سازوکارهای نظام ارائه خدمت را نشان می دهد ؛ یافته های مصاحبه های کیفی به ۴ دسته ی : سیاستگذاری و جهت گیری های راهبردی ، فرهنگسازی و آموزش ، اقدامات تنظیمی خردجمعی و مشارکت ذی نفعان تقسیم می شوند ؛ یافته های بحث گروهی متمرکز نیز در ۴ دسته ی سیاستگذاری و جهت گیری های راهبردی ، فرهنگسازی و آموزش ، نظام ارائه خدمت و قوانین و مقررات قرار می گیرند . در سطح کشف ، یافته های مرور متون نظام مند ، بهره گیری از مکانیسم ها و سیستم های رایانه ای و فناوری های پیشرفته به منظور ردیابی و رهگیری خدمات و محصولات و همچنین به کارگیری استراتژی های ضد فساد با هدف شفافیت و پاسخگویی را نشان می دهد ؛ یافته های مصاحبه های کیفی در ۲ دسته : نظارت و شفافیت قرار می گیرند ؛ یافته های بحث گروهی متمرکز نیز اهمیت نظارت را نشان می دهند . در سطح مقابله ، یافته های مرور متون نظام مند اهمیت بالای اقدامات حقوقی ، کیفری و قضایی مناسب را بیان می کند ؛ همچنین یافته های مصاحبه های کیفی نیز اهمیت اقدامات جدی قضایی و انتظامی را نشان می دهد .

بحث و نتیجه گیری : براساس نتایج مطالعه ، دلایل اقتصادی ، فرهنگی ، اجتماعی ، حکمرانی و تولید به ویژه در حیطه های سیاستگذاری و قوانین و مقررات ، نقش چشمگیری در گسترش شارلاتانگری در حوزه سلامت و نظام ارائه خدمات طب سنتی دارند . در ارتباط با آثار این مسئله ، عوارض بهداشتی ، اقتصادی و اجتماعی در سطوح مختلف از اهمیت بیشتری برخوردار می باشند. در سطح پیشگیری ، اهمیت حوزه های سیاستگذاری و جهت گیری های راهبردی ، فرهنگسازی و آموزش ، قوانین و مقررات ، نظام ارائه خدمت و خردجمعی و مشارکت ذی نفعان بیشتر از سایر حوزه ها می باشد ؛ در سطح کشف ، بهبود سازوکارهای نظارت

و شفافیت کاملاً ضروری به نظر می‌رسد؛ در سطح مقابله نیز اقدامات انتظامی، کیفری و قضایی قاطعانه در قبال مسئله شارلاتانگری و تقلب در نظام ارائه خدمات طب سنتی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار می‌باشد.

کلمات کلیدی: طب سنتی، طب شارلاتان‌گری، تقلب در مراقبت‌های بهداشتی، نظام ارائه خدمات سلامت

Abstract

Background and objectives: Traditional medicine is considered one of the important fields in the healthcare system, which has been officially recognized by the World Health Organization since 2000. On the other hand, the health field has not been spared from fraud and has been dealing with a phenomenon called "Quack Medicine" for many years; Traditional and complementary medicine, as one of the important areas of the health system, is not exempt from this risk. This study was conducted with the aim of explaining the causes and effects of quack and fraud in the traditional medicine service provision system and tried to deal with this problem as much as possible by providing appropriate and effective solutions.

Methods: This research was conducted using a qualitative method; Thus, in the first phase, a systematic literature review has been done by using reliable domestic and international databases. In the second phase, in-depth and semi-structured interviews were conducted with 28 stakeholders related to the field of traditional medicine and experts in the field of health policy and management. In the third phase, while holding a focused group discussion with the presence of 5 experts in the field of traditional medicine and health policy and management, the solutions to face this issue have been discussed.

Results: In relation to the reasons, the findings of the systematic literature review showed that the reasons for the occurrence of charlatanism are divided into 6 categories: political, economic, sociocultural, technical-organizational, legal and psychological; The findings of the qualitative interviews also showed that the reasons include 7 classes, which are: economic, governance and stewardship, cultural, political, psychological, related to the characteristics of modern medicine and related to the characteristics of traditional medicine. In relation to the effects, the findings of the systematic literature review showed that the charlatanism effects are divided into 3 health, economic and social categories; The findings of the qualitative interviews categorized into 4 categories, which are: consumer, society, health system and international level. In relation to coping solutions, at the level of prevention, the findings of the systematic literature review show the importance of culture and education, improving laws and regulations and the mechanisms of

the service delivery system; The findings of qualitative interviews are divided into 4 categories : policy-making and strategic orientations, culture and education, regulatory measures and stakeholder participation; The findings of the focus group discussion are also placed in 4 categories of policy making and strategic orientations, culture and education, service delivery system and regulatory . At the discovery level, the findings of the systematic literature review show the use of mechanisms and computer systems and advanced technologies in order to track and trace services and products, as well as the use of anti-corruption strategies with the aim of transparency and accountability; The findings of qualitative interviews fall into two categories : monitoring and transparency; The findings of the focus group discussion also show the importance of supervision . At the confrontation level, the findings of the systematic literature review express the high importance of appropriate criminal and judicial measures; Also, the findings of qualitative interviews show the importance of serious judicial and police measures.

Conclusion : Based on the results of the study, economic, cultural, social, governance and stewardship cause, especially in the areas of policy making and laws and regulations, play a significant role in the spread of quack in the field of health and traditional medicine service provision system . In relation to the effects of this issue, health, economic and social effects are more important at different levels . At the level of prevention, the importance of the areas of policy making and strategic orientations, culture and education, laws and regulations, service provision system and stakeholder participation is more than other areas; At the discovery level, it seems absolutely necessary to improve the monitoring and transparency mechanisms; At the level of confrontation, criminal and judicial measures are decisive against the problem of quack and fraud in the system of providing traditional medicine services.

Key Words : Traditional Medicine, Quack Medicine, Health Care Fraud, Health Services Provision System